

## MAJOWE ŚWIĘTA - 1 MAJA, 2 MAJA I 3 MAJA



### 1 MAJA

**Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy**, popularnie zwany **Świętem Pracy** lub po prostu **1 Maja** - międzynarodowe święto klasy robotniczej, obchodzone od 1890 corocznie 1 maja.

Święto wprowadziła w 1889 II Międzynarodówka dla upamiętnienia wydarzeń z pierwszych dni maja 1886 w Chicago, w Stanach Zjednoczonych podczas strajku będącego częścią ogólnokrajowej kampanii na rzecz wprowadzenia 8-godzinnego dnia pracy.

### Święto 1 maja w Polsce

Na ziemiach polskich pierwsze obchody miały miejsce w 1890 i odbywały się niejednokrotnie wbrew woli zaborców współorganizowane m. in. przez działaczy II Proletariatu. Masowe demonstracje, pochody oraz starcia z carskim wojskiem, policją oraz kozakami, miały miejsce w czasie rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich zaboru rosyjskiego.

Podobnie liczne pochody i demonstracje klasowych organizacji robotniczych i partii lewicowych, odbywały się też w ten dzień w okresie II RP, często były one atakowane przez policję oraz nacjonalistycznych bojówkarzy, dochodziło do morderstw działaczy klasowych związków zawodowych i partii lewicowych.

Wniosek o ustanowienie 1 maja jako *powszechne w całej Polsce święto pracy*, z prawem do dnia wolnego, był omawiany w Sejmie Ustawodawczym w 1919 roku.

W Polsce jest od 1950 świętem państwowym, wolnym od pracy.

W czasach PRL organizowano tego dnia pochody pierwszomajowe, które miały upamiętniać ważne wydarzenia dla środowiska robotniczego.

Manifestacje zwoływane przez PPS przed drugą wojną światową miały charakter dość spontanicznego przemarszu, gromadzącego zwolenników partii socjalistycznej.



Święto Pracy było jednym z najważniejszych świąt w PRL-u, miało ono również szczególną wagę dla nazewnictwa w tym okresie. Nazwę imienia „1 maja” nosiło wiele ulic i placów Polski.

Obecnie Międzynarodowe Święto Pracy w Polsce ma charakter spontaniczny, pluralistyczny i wielonurtowy.

W Kościele katolickim 1 maja obchodzone jest wspomnienie św. Józefa Rzemieślnika. Wspomnienie to wprowadził do kalendarza liturgicznego papież Pius XII w 1955 jako alternatywę dla laickiego Święta Pracy.

## 2 MAJA



W 2003 r. do łaski marszałkowskiej wpłynął poselski projekt zmiany ustawy o godle, barwach i hymnie RP, ustanawiający m.in. **Dzień Flagi RP**.

Co wynika z uzasadnienia ustawy wprowadzającej święto, wybór dnia **2 maja** nie był przypadkowy - chodziło o dzień, w którym Polakom towarzyszą refleksje o szczytnych kartach historii Polski, wypełnienie wolnego dnia pomiędzy świętami narodowymi oraz podkreślenie obchodów Światowego Dnia Polonii.

Sejm 20 lutego 2004 ustanowił **Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej** w dniu 2 Maja.

Organizowane są różnego rodzaju akcje i manifestacje patriotyczne.

W ostatnich latach powszechne stało się noszenie w tym dniu kokardy narodowej i wywieszanie flagi.

Dnia 2 maja w 1945 r. polscy żołnierze zdobywający stolicę hitlerowskich Niemiec umieścili biało-czerwoną flagę na Kolumnie Zwycięstwa oraz na Reichstagu w Berlinie. W latach PRL właśnie w tym dniu zdejmowano po 1 Maja flagi państwowe, aby nie były eksponowane w dniu zniesionego przez władze komunistyczne Święta Konstytucji 3 Maja.



### **Biel i czerwień symbolem Polski i polskości są od kilku stuleci.**

Pierwszym aktem prawnym regulującym kwestię barw narodowych była podjęta w 1831 r. uchwała wprowadzenia kokardy narodowej. W II RP obowiązywała ustawa z 1919 r. o godłach i barwach Rzeczypospolitej Polskiej.

„Za barwy Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się kolory biały i czerwony, w podłużnych pasach, równoległych, z których górny - biały, dolny zaś - czerwony” - głosiła jej treść. Barwy narodowe na fladze ułożone miały być w proporcji wysokości do szerokości 5:8 - ten układ obowiązuje do dziś.

Od 1928 r. przepis został zmieniony i doprecyzowany na mocy rozporządzenia Prezydenta RP: „Barwami państwowymi są kolory biały i czerwony w dwóch poziomych równoległych pasach o równej szerokości i długości, z których górny jest biały, dolny zaś czerwony. Kolor czerwony odpowiada barwie cynobru”.

Obecnie obowiązujące przepisy stanowią, że „barwami Rzeczypospolitej Polskiej są kolory biały i czerwony, ułożone w dwóch poziomych, równoległych pasach tej samej szerokości, z których górny jest koloru białego, a dolny koloru czerwonego”, zaś jej flagą państwową jest „prostokątny płat tkaniny o barwach Rzeczypospolitej Polskiej, umieszczony na maszcie”.

**2 maja wywieśmy w naszych oknach i przed naszymi domami polskie flagi. Okażmy w ten sposób naszą dumę - z polskich barw, polskiej historii i z tego, że jesteśmy Polakami.**

**2 maja jest też dniem Polonii i Polaków za Granicą. Rozproszeni po całym świecie, często nie z własnej woli.** Polacy zawsze z dumą jednoczą się wokół biało-czerwonych barw i otaczają je czcią, dając znak swojego przywiązania do ojczyzny.

### 3 MAJA



**Święto Narodowe Trzeciego Maja** - polskie święto państwowe obchodzone 3 maja w rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791).

**3 maja 1791** uchwalono drugą po koreańskiej konstytucję w nowożytnej Europie, a na świecie trzecią po amerykańskiej. Wyprzedziła m.in. konstytucję francuską. Konstytucja ta została uchwalona przez Sejm Czteroletni, który został zwołany w październiku 1788.

Uchwalenie Konstytucji 3 maja zostało uznane za święto już 5 maja 1791.

W czasie obchodów pierwszej rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja 1792 wokół Warszawy skoncentrowano wiele jednostek wojskowych, których zabrakło w krytycznym momencie rosyjskiego ataku w 1792 r.

W okresie zaborów Polski celebrowanie rocznic Konstytucji 3 maja było zakazane przez wszystkich zaborców. Polacy, którzy odważyli się obchodzić publicznie to święto byli karani. Na przykład, za złożenie bukietu fiołków w rocznicę Konstytucji 3 maja, w 1892 r. tajna policja rosyjska aresztowała w Warszawie nauczyciela S. Mieczysławskiego, po czym wysłano go za ten czyn na trzyletnią zsyłkę.

Uroczyste obchody rocznicy Konstytucji 3 maja organizowano w latach 1916-1918 w wielu miastach, po wycofaniu się wojsk i władz rosyjskich z obszaru tzw. kongresowego Królestwa Polskiego.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918, rocznica Konstytucji 3 maja została uznana za święto narodowe, uchwałą Sejmu Ustawodawczego z 29 kwietnia 1919. Po II wojnie światowej obchodzono je do 1946, kiedy w wielu miastach doszło do krwawych demonstracji studenckich. Od tego czasu władze zabroniły publicznego świętowania, a próby manifestowania były często tłumione przez milicję. Święto to zostało oficjalnie zniesione ustawą z 18 stycznia 1951 o dniach wolnych od pracy. Dopiero w roku 1981 ponownie świętowano to historyczne wydarzenie.

Święto Narodowe Trzeciego Maja przywrócono ustawą z 6 kwietnia 1990 (weszła w życie 28 kwietnia). Tego roku obchody święta 3 maja w Warszawie na Placu Zamkowym.



## **Konstytucja 3 Maja to symbol wolności i dumy narodowej**

Choć krótko po uchwaleniu ustawy zasadniczej Rzeczpospolita przestała istnieć na mapie, Konstytucja Majowa była przez lata symbolem wolności, dumy narodowej i patriotyzmu.

Dokument ten jest przede wszystkim odzwierciedleniem tradycji niepodległościowych państwa polskiego. Mimo rozbiorów Polski, pamięć o drugiej w dziejach świata konstytucji narodowej, pomagała podtrzymywać polskie dążenia do niepodległości. Rocznicę jej uchwalenia były zawsze upamiętniane przez znajdującą się pod zaborami polską ludność.

**Święto Konstytucji 3 Maja to ważny dzień w kalendarzu polskich świąt narodowych. Waga święta została podkreślona m.in. uczynieniem tego dnia wolnym od pracy.**

W kraju organizuje się szereg uroczystości i pochodów, które mają przypomnieć, jak istotnym wydarzeniem było uchwalenie tejże **Konstytucji 3 maja 1791 roku**.

**3 Maja to również Święto Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski** - święto obchodzone w Kościele Katolickim w Polsce.

Święto zostało ustanowione przez papieża Benedykta XV w 1920 na prośbę polskich biskupów po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918. Upamiętnia ono śluby lwowskie króla Jana Kazimierza, który podczas potopu szwedzkiego powierzył Polskę opiece Matki Bożej.

Po napaści Niemiec oraz Sowieców w 1939 r. władze okupacyjne zakazały obchodzenia święta Królowej Korony Polskiej. Nie uznawały go również władze Polski Ludowej po II wojnie światowej, święto obchodzono tylko w liturgii kościelnej.

Opracowanie

Katarzyna Jankowska